

Verschimmeld en zo hard als m'n klompen

„Ik zou graag 'n broodjen èwen, vrouw Smit”, beeft de oude stem van een bejaarde Urker.

„Ik èw gien brood meer, ouwe,” deelt de winkelierster minzaam mede. „Maar wel roggebrood. 'n Plekkien roggebrood met 'n kweeuwkw (beschuit) is ook lekker” en met deze woorden legt ze een zesponder op de toonbank.

De Urker staat zich te bedenken. Hij wiegelt besluiteloos heen en weer. Aarzelend neemt hij het brood. „Ik wiet niet, we benne mar met z'n tweeën an boord, zie je. Kan ik de helft ook krijgen, vrouw Smit?”

„Zeker kan dat”, antwoordt deze, maar zij zorgt er wel voor dat het gedeelte dat in aanraking kwam met 's mans vuile vingers, hem wordt toebedeeld. Vrouw Smit is blij, dat ze al weer drie pond van dat ouwe roggebrood kwijt is. Er begint al 'n beetje schimmel op te komen, maar kwaad kan het niet en in een schemerig vooronder is daar niets van te merken.

Er ligt al een aardig hoopje geld in de lade en nog altijd blijft de bel rinkelen. Reeds heeft Jannetje de tafel voor het avondeten gereed en zijn Smit en de jongens binnen. Nu gaat ze eens even in de winkel zien, misschien kan ze moeder nog helpen. Juist gaat de winkeldeur open, langzaam en aarzelend. De oude visser, die zostraks het halve roggebrood gekocht heeft, stapt binnen. Hij knippert even tegen het licht en snuift hard. Vrouw Smit heeft hem nog niet gezien, omdat de Urker schuil gaat achter de robuuste gestalte van een geweldige Bunschoter. Als deze met een groet weg gaat, ziet ze haar oude klant staan. Hij houdt het brood in de ene hand en de rol beschuit die hij ook gekocht heeft, in de andere.

„„Wat is er, ouwe baas?” vraagt ze met vriendelijke stem, maar met boze ogen.

„Dat zal ik je zeggen. Keek er 's die kweeuwkw is zaft en kweeuwkw moet spikkerhard zijn, vrouw Smit. Ik wil ze zo niet èwen. En dat brood? M'n lieve stumper, de meeuwen willen het nog niet vreten, verschimmeld en zo hard als m'n klompen!”

Even staat vrouw Smit in beraad, dan zegt ze: „Die beschuit zal ik terug nemen, maar dat brood niet.”

Benieuwd kijkt Jannetje naar de Urker. Wat zal hij zeggen?

„En waarom wil je dat brood niet terug èwen?” vraagt hij boos.

„Omdat je er met je vuile handen aan gezeten hebt, daarom.”

„Wat zeg jie daar, ik vuile handen? Mens, bekeek ze 's,” en hij strekt twee tanige handen uit, doorploegd met diepe rimpels en groeven, zwart van het vuil. „Guster èw 'k ze nog ewassen, die kunnen niet smarig wezen!”

„Best mogelijk man, maar je veegde zostraks je neus aan dezelfde hand af, waar je nu dat brood mee vasthoudt. Neem dus dat brood maar weer mee, hoor!”

Jannetje is een beetje verontwaardigd. Moeder heeft ongelijk, daar is ze van overtuigd. Natuurlijk had ze een prachtig motief om het brood te weigeren, maar ze had het niet moeten verkopen. Nu ziet ze, dat haar moeder enig geld uit de lade neemt en dit voor de oude man neerlegt.

„Asjeblijft, het geld voor de beschuit en de helft voor het brood en nu mag je niet klagen vind ik.”

Mopperend graait de Urker het geld weg, neemt het miskende brood en stapt zonder groeten naar de deur. Maar voor hij deze sluit, komt zijn hoofd nog even om de hoek kijken en de met tabakspeeksel besmeurde mond opent zich.

„Het is de laatste keer, dat ik hier kom, wil je dat onthouden? Een snertzaakje is het. Een rommeltje ouwe waar, dat je eerlijke vissers in de maag wilt drukken, anders heb je niet.”

Dan slaat de deur met een hevige slag dicht. Vrouw Smit staat achter de toonbank te beven. Ze heeft een koperen pondsgewicht in haar stijfgesloten hand en als de Urker iets langer was blijven staan om haar zaakje nog meer te smaden, vast had ze hem het gewicht tegen het hoofd geslingerd. Met een bons zet ze het op de toonbank en nu eerst ziet ze Jannetje staan.

„Wat sta je daar kind, vooruit, maak de tafel klaar!” „Die is allang klaar, moeder; zullen we gaan eten?” „M'n eetlust is schoon over, kind, door die ouwe kerel.”

Jannetje staat op het punt om te zeggen, dat zij de man gelijk geeft, maar op het allerlaatste moment bedenkt ze zich. Moeder is in staat om haar een klap met haar pantoffel te geven.

Bladzijde 90-91 Bruid van Schokland